

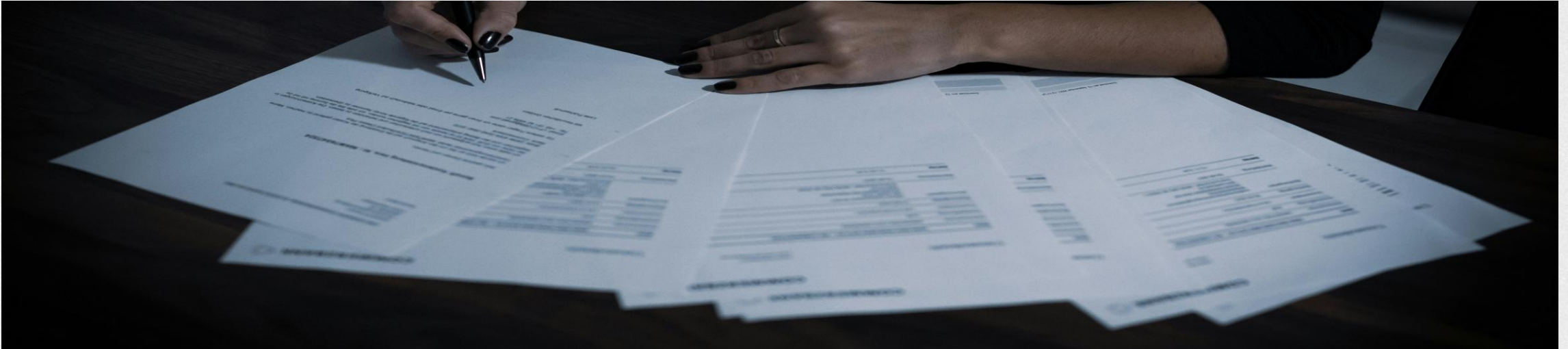
Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo peržiūra

Pristatymas NVO taryboje
2026 m. rugsėjo 10 d.

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

Šio įstatymo tikslas – kurti palankią aplinką nevyriausybinėms organizacijoms, užtikrinti tinkamas jų veiklos ir plėtros sąlygas.

- Šio įstatymo keitimo tikslas – patobulinti galiojantį teisinį reguliavimą, nekeičiant jo iš esmės. Praktikoje taikant NVO plėtros įstatymą išryškėjo kelios sritys, kuriose kyla neaiškumų ar skirtingų interpretacijų, taip pat atvejų, kai tam tikri procesai veikia nepakankamai sklandžiai ar efektyviai.
- Šie pakeitimai taip pat atitinka reguliarios, periodinės teisės akto peržiūros poreikį, leidžiantį užtikrinti, kad įstatymas atlieptų praktinius poreikius ir veiktų sklandžiai.

Planas:

Rengimo pradžia: 2026 m. balandžio mėn.

balandžio - birželio mėn. įvyko 7 pilnos sudėties NVO įstatymo peržiūros darbo grupės sudarytos iš NVO ir institucijų atstovų susitikimai bei 5 specifinius klausimus nagrinėjusių darbo grupės atstovų susitikimai.

Pirmas projektas: 2026 m. liepos mėn.

Pilno projekto pateikimas teisininkams: 2026-08

Pristatymas NVO tarybai: šiandien

Papildomi darbo grupės susitikimai pilno projekto aptarimui: kita savaitė
Vieša konsultacija: rugsėjo mėn. pabaiga

Pateikimas TAIS derinimui: 2026 m. rugsėjo-spalio mėn.

Pateikimas LRV: 2026 m. spalio mėn.

Pateikimas LRS: 2026 lapkričio mėn.

Priėmimas: 2026 gruodžio mėn.

Pojstatyminių rengimas: 2027 m. I-II ketv.

Įsigaliojimas: 2027-07-01

Sąvokos (1): nacionalinė NVO

Buvo „**Nacionalinė nevyriausybinė organizacija** – nevyriausybinė organizacija, veikianti vienoje ar keliuose viešosios politikos srityse ir veiklą vykdanči Lietuvos Respublikos mastu.“

Svarstomas variantas:

→ Nacionaliniu mastu veikianti nevyriausybinė organizacija – nevyriausybinė organizacija, veikianti nacionaliniu mastu ir kuri atitinka šio įstatymo straipsnio šioje dalyje nustatytus reikalavimus.

Straipsnis: Nacionaliniu mastu veikiančių nevyriausybinių organizacijų veikla

1. Nacionaliniu mastu veikiančios nevyriausybinės organizacijos yra nevyriausybinės organizacijos, vykdančios veiklą Lietuvos Respublikos mastu ir dėl savo veiklos aprėpties, organizacinių pajėgumų bei kompetencijos svariai prisidedančios prie viešojo intereso įgyvendinimo ir valstybės tikslų įgyvendinimo.
2. Nacionaliniu mastu veikianti nevyriausybinė organizacija atitinka šiuos kriterijus:
 - 2.1. organizacijos įstatuose numatytas veiklos vykdymas Lietuvos Respublikos mastu;
 - 2.2. organizacijos veikla, teikiamos paslaugos ar pagalba yra organizuojama ir prieinama ne mažiau kaip pusėje Lietuvos savivaldybių;
 - 2.3. organizacija veiklą vykdo per nuolatinius įvairiose Lietuvos savivaldybėse veikiančią organizacinę infrastruktūrą ir įvairiose Lietuvos savivaldybėse veikiančius darbuotojus ir (ar) savanorius;
 - 2.4. organizacija turi įvairiose Lietuvos savivaldybėse veikiančių susijusių juridinių asmenų ir (ar) padalinių tinklą.

Sąvokos (2): skėtinės NVO

Buvo „**Skėtinė nacionalinė** nevyriausybė organizacija – nacionalinė nevyriausybė organizacija, įsteigta vadovaujantis Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymu ir vienijanti nacionalines ir kitas bendrų tikslų siekiančias nevyriausybines organizacijas.“

Svarstomas variantas:

1. **Skėtinė nevyriausybė organizacija** – asociacija, laikoma nevyriausybine organizacija, vienijanti bendrų tikslų siekiančias nevyriausybines organizacijas.
2. **Skėtinė nacionalinė nevyriausybė organizacija** – asociacija, laikoma nevyriausybine organizacija, ir vienijanti bendrų tikslų siekiančias nacionalines nevyriausybines organizacijas bei atstovaujanti jų interesams valstybės lygmens viešosios politikos formavimo ir įgyvendinimo procesuose.

Viešosios naudos NVO

Buvo Viešosios naudos NVO STATUSAS „Viešosios naudos nevyriausybinių organizacija – nevyriausybinių organizacija, kurios veikla teikia naudą ne tik jos dalyviams, bet ir visuomenei ir kuri pripažinta atitinkančia šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus.“

Svarstomas variantas:

APIBRĖŽIMAS be STATUSO suteikimo mechanizmo

Viešosios naudos nevyriausybinių organizacija – nevyriausybinių organizacija, kurios veikla pirmiausia skirta visuomenės ar jos dalies viešiesiems interesams tenkinti, o ne šios nevyriausybinių organizacijos dalyvių (narių) privatiems interesams tenkinti, ir kuri vykdo vaikų ir jaunimo gerovės didinimo, žmogaus teisių apsaugos, šeimų stiprinimo, socialinės atskirties ir skurdo mažinimo, švietimo, mokslo, kultūros, sporto, sveikatos apsaugos, aplinkos apsaugos, gyvūnų gerovės, pilietinio ugdymo, humanitarinės pagalbos ar kitas viešajam interesui skirtas veiklas.

(savivaldybių) NVO tarybos

1. Akcentuojamas savivaldybių NVO tarybos privalomumas
2. Suvienodinami apibrėžimai ir funkcijos su nacionaline NVO taryba
3. Išplečiamos teminės tarybų funkcijos (įtraukiant derinimą dėl „planuojamų viešosios politikos sprendimų ir rengiamų teisės aktų projektų, galinčių turėti esminę įtaką nevyriausybinių organizacijų veiklai ar jų atstovaujамų visuomenės grupių interesams“, „dalyvauja rengiant savivaldybės kaip civilinės mobilizacijos institucijos mobilizacijos planus, pasirengimo krizių valdymui ir civilinės saugai planus“)
4. Ilginama kadencijų trukmė iki 3 metų

+ įstatyme minimi NVO koordinatoriai „Savivaldybės administracija ir savivaldybės nevyriausybinių organizacijų plėtros koordinatorius įgyvendina nevyriausybinių organizacijų plėtros savivaldybėje priemonės.“

NVO finansavimas

Tikslas: praplėsti ribojantį įspūdį keliančią formuluotę apie galimus finansavimo būdus ir tikslus:

Buvo:

"Nevyriausybiniams organizacijoms finansavimas konkurso būdu gali būti skiriamas iš Lietuvos Respublikos valstybės ar savivaldybių biudžetų šiems tikslams:

Svarstomas variantas:

Nevyriausybiniams organizacijoms finansavimas **projektų atrankos, patirtų išlaidų kompensavimo ir poreikio nustatymo tvarkose reglamentuojamais ir kitais teisės aktuose minimais finansavimo būdais** gali būti skiriamas iš valstybės ar savivaldybių biudžetų šiems tikslams:

- 1) jų veiklai stiprinti;
- 2) ~~tiksliniams jų veiklos projektams~~ **tikslinėms jų veikloms** įgyvendinti;
- 3) ~~teikiant viešąsias paslaugas reikalingų jų gebėjimų stiprinimo veikloms~~ ~~projektams~~ įgyvendinti;
- 4) Vyriausybės **ar jos įgaliotos institucijos** nustatyta tvarka sudaromoms strateginės valstybės **ar savivaldybių institucijų** ir nevyriausybinių organizacijų partnerystės sutartims įgyvendinti;
- 5) ~~Bendruomeninių organizacijų plėtros įstatymui~~ įgyvendinti;

Finansavimo neskyrimo pagrindai

Tikslas: aiškumas dėl NVO metinių ataskaitų pateikimo kaip sąlygos finansavimui gauti, vertinimo

Svarstomas variantas:

10 straipsnis. Finansavimo neskyrimo pagrindai

1. Valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšos nevyriausybinėms organizacijoms negali būti skiriamos, jeigu nustatoma bent viena iš šių aplinkybių:

<...>

6) juridinis asmuo Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojui nėra pateikęs 1 paskutinių finansinių metų, kurių ataskaitų pateikimo terminas jau suėjęs, veiklos ataskaitos ir metinių finansinių ataskaitų rinkinio arba metinės ataskaitos parengtos(-ų) pagal metinių finansinių ataskaitų rinkinį sudarančių finansinių ataskaitų ir metinės ataskaitos parengimo tvarką nustatytą Lietuvos finansinės atskaitomybės standarte ir Lietuvos Respublikos Finansų ministro nustatytą veiklos ataskaitos formą.

NVO žymos suteikimas ir kontrolė

Buvo:

Žymos suteikimas NVO vadovo savideklaracijos principu, automatinė žymos registracija

Svarstomas variantas:

1. Teikiant prašymą dėl žymos gavimo, deklaruojama atitiktis apibrėžimui
2. Juridinių asmenų registro tvarkytojas savo vadovo patvirtinta tvarka, priima sprendimą įregistruoti žymą arba atmesti prašymą.
3. Galimybė kreiptis dėl žymos panaikinimo tiesiai į Registrų centrą arba naikinimas paties Registrų centro iniciatyva (buvo tik asignavimų valdytojų iniciatyva)

Planas:

Rengimo pradžia: 2026 m. balandžio mėn.

balandžio - birželio mėn. įvyko 7 pilnos sudėties NVO įstatymo peržiūros darbo grupės sudarytos iš NVO ir institucijų atstovų **susitikimai** bei 5 specifinius klausimus nagrinėjusių darbo grupės atstovų susitikimai

Pirmas projektas: 2026 m. liepos mėn.

Pilno projekto pateikimas teisininkams: 2026 m. rugpjūčio mėn.

Pristatymas NVO tarybai: šiandien

Papildomi darbo grupės susitikimai pilno projekto aptarimui: kita savaitė
Vieša konsultacija: rugsėjo mėn. pabaiga/spalio mėn. pradžia

Pateikimas TAIS derinimui: 2026 m. rugsėjo-spalio mėn.

Pateikimas LRV: 2026 m. spalio mėn.

Pateikimas LRS: 2026 lapkričio mėn.

Priėmimas: 2026 gruodžio mėn.

Pojstatyminių rengimas: 2027 m. I-II ketv.

Įsigaliojimas: 2027-07-01

Kviečiame NVO tarybos narius teikti pastebėjimus
iki rugsėjo 21 d. el. paštu arba telefonu:

Raimonda Mackevičiūtė
Nevyriausybinių organizacijų plėtros grupė

+370 66036262 | Raimonda.Mackeviciute@socmin.lt
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius
socmin.lrv.lt

Ačiū!

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija